

Конвенція Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями

Маглінген/Маколін, 18 вересня 2014 року

Преамбула

Держави-члени Ради Європи та інші держави, які підписали цю Конвенцію, беручи до уваги, що метою Ради Європи є досягнення більшої єдності між її членами;

беручи до уваги План дій Третього саміту глав держав і урядів Ради Європи (м. Варшава, 16-17 травня 2005 року), який рекомендує продовження діяльності Ради Європи, яка служить зразком в галузі спорту;

беручи до уваги, що необхідним є подальший розвиток спільного європейського і глобального рамкового співробітництва для розвитку спорту, заснованого на поняттях плюралістичної демократії, верховенства права, прав людини та спортивної етики;

усвідомлюючи, що кожна країна і кожен вид спорту у світі, можуть потенційно піддатися впливу маніпулювань спортивними змаганнями та підкреслюючи, що це явище, як глобальна загроза чесності у спорті, потребує глобальних заходів у відповідь, які також повинні підтримуватися державами, які не є членами Ради Європи;

виражаючи стурбованість з приводу злочинної діяльності, і, зокрема, залучення організованої злочинності до маніпулювання спортивними змаганнями та її транснаціональним характером;

посилаючись на Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р., ETS № 5) та протоколів до неї, Європейську конвенцію про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів і зокрема футбольних матчів (1985 р., ETS № 120), Антидопінгову конвенцію (1989 р., ETS № 135), Конвенцію про боротьбу з корупцією (1999 р., ETS № 173) та Конвенцію Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом та про фінансування тероризму (2005 р., CETS № 198);

посилаючись на Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності (2000 р.) і протоколи до неї;

посилаючись також на Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти корупції (2003 р.);

посилаючись на важливість ефективного розслідування без невинуватеної затримки правопорушень в межах їхньої юрисдикції;

посилаючись на ключову роль, яку Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) відіграє у сприянні ефективному співробітництву між правоохоронними органами на додаток до правової допомоги;

підкреслюючи, що спортивні організації несуть відповідальність за виявлення та застосування санкцій проти маніпулювання спортивними змаганнями, вчиненими особами в силу їх повноважень;

визнаючи вже досягнуті результати в боротьбі з маніпулюванням спортивними змаганнями;

переконані, що ефективна боротьба з маніпулюванням спортивними змаганнями вимагає розширеного, швидкого, сталого і належного чиним функціонуючого національного та міжнародного співробітництва;

зважаючи на Рекомендації Комітету міністрів державам-членам № R(92)13 rev. щодо переглянутої Європейської спортивної хартії; CM/Rec(2010)9 щодо переглянутого Кодексу спортивної етики; Rec(2005)8 щодо принципів ефективного управління в галузі спорту та CM/Rec (2011)10 щодо сприяння чесності у спорті шляхом боротьби з маніпулюванням результатами, зокрема з практикою договірних матчів;

враховуючи роботу і висновки таких конференцій:

- 11-ої Конференції міністрів спорту держав-членів Ради Європи, яка відбулася в м. Афіни 11 та 12 грудня 2008 р.;

- 18-ої Неформальної конференції міністрів спорту держав-членів Ради Європи (м. Баку, 22 вересня 2010 р.) зі сприяння чесності у спорті шляхом боротьби з маніпулюванням результатами (договірні матчі);

- 12-ої Конференції міністрів спорту держав-членів Ради Європи (м. Белград, 15 березня 2012 р.), зокрема щодо розробки нового міжнародного правового документа проти маніпулювання спортивними результатами;

- 5-ої Міжнародної конференції міністрів і керівників, відповідальних за фізичне виховання і спорт, організованої ЮНЕСКО (МІНЕПС V);

будучи переконаними в тому, що діалог та співробітництво між державними органами, спортивними організаціями, організаторами змагань і операторами спортивних ставок на національному та міжнародному рівнях на основі взаємної поваги та довіри мають суттєве значення для пошуку ефективних загальних відповідей на виклики, пов'язані з проблемою маніпулювання спортивними змаганнями;

визнаючи, що спорт, заснований на справедливій і рівній конкуренції, має непередбачуваний характер та вимагає сильного і ефективного протистояння неетичній практиці та поведінці у спорті;

підкреслюючи свою віру у те, що послідовне застосування принципів належного управління та етики у спорті є значним фактором у наданні допомоги з викорінення корупції, маніпулювання спортивними змаганнями та інших видів зловживань у спорті;

визнаючи, що відповідно до принципу автономії спорту, спортивні організації несуть відповідальність за спорт і мають саморегульовані та дисциплінарні обов'язки у боротьбі з маніпулюванням спортивними змаганнями, а державні органи захищають чесність спорту в разі необхідності;

визнаючи, що розвиток діяльності, пов'язаної зі ставками на спортивні змагання, зокрема з незаконними ставками на спортивні змагання, збільшує ризики таких маніпулювань;

враховуючи, що маніпулювання спортивними змаганнями може бути пов'язане або не пов'язане зі ставками на спортивні змагання, та бути пов'язане або не пов'язане з кримінальними злочинами, що у будь-якому разі має стати предметом розгляду;

беручи до відома межі повноважень, якими користуються Держави в рамках законодавства, яке застосовується при прийнятті рішень щодо політики ставок на спортивні змагання,

домовилися про таке:

Розділ I

Мета, керівні принципи, визначення

Стаття 1

Мета та основні цілі

1. Метою цієї Конвенції є боротьба з маніпулюванням спортивними змаганнями з метою захисту чесності спорту і спортивної етики відповідно до принципу автономії спорту.

2. З цією метою, основними цілями цієї Конвенції є:

a) попередження, виявлення та застосування санкцій проти національного чи транснаціонального маніпулювання національними і міжнародними спортивними змаганнями;

b) сприяння національному та міжнародному співробітництву проти маніпулювання спортивними змаганнями між відповідними державними органами, а також з організаціями, залученими до спорту і ставок на спортивні змагання.

Стаття 2

Керівні принципи

1 Боротьба проти маніпулювання спортивними змаганнями забезпечує повагу, *inter alia*, до таких принципів:

a) права людини;

b) законність;

c) пропорційність;

d) захист приватного життя і персональних даних.

Стаття 3

Визначення

Для цілей цієї Конвенції:

1. «Спортивне змагання» означає будь-який спортивний захід, організований відповідно до правил, встановлених спортивною організацією, зі списку, наведеного Комітетом Конвенції з виконання рішень згідно зі статтею 31.2, і визнаний міжнародною спортивною організацією, чи, за необхідності, іншою компетентною спортивною організацією.

2. «Спортивна організація» означає будь-яку організацію, яка курує питання спорту або одного конкретного виду спорту, та яка зазначається у списку, прийнятому Комітетом Конвенції з виконання рішень згідно зі статтею 31.2, а також, за необхідності, її континентальними і національними організаціями-членами.

3. «Організатор змагання» означає будь-яку спортивну організацію чи будь-яку іншу особу, незалежно від її організаційно-правової форми, яка організовує спортивні змагання.

4. «Маніпулювання спортивними змаганнями» означає умисну домовленість, дії чи бездіяльність, спрямовані на неналежні зміни результату або ходу спортивних змагань, з метою запобігання повністю чи частково непередбачуваному характеру зазначених спортивних змагань з метою отримання будь-якої неправомірної вигоди для себе або для інших.

5. «Ставки на спортивні змагання» означає будь-яке парі у вигляді ставок у грошовому вираженні в очікуванні виграшу у грошовому вираженні, з урахуванням

майбутнього і невизначеного перебігу подій, пов'язаних зі спортивними змаганнями. Зокрема:

а) «незаконні ставки на спортивні змагання» означає будь-яку діяльність, пов'язану зі ставками на спортивні змагання, тип або оператор яких не допускається згідно із чинним законодавством місця розташування споживача;

б) «нестандартні ставки на спортивні змагання» означає будь-яку діяльність, пов'язану зі ставками на спортивні змагання, що суперечить звичайним або очікуваним моделям на ринку щодо питань, пов'язаних зі ставками на спортивні змагання, перебіг яких має незвичайний характер;

с) «підозрілі ставки на спортивні змагання» означає будь-яку діяльність, пов'язану зі ставками на спортивні змагання, яка, за наявності надійних і достовірних доказів, виявляється пов'язаною із маніпулюванням спортивними змаганнями, на які вони пропонуються.

б. «Учасник змагань» означає будь-яку фізичну або юридичну особу, яка належить до однієї з таких категорій:

а) «спортсмен» означає будь-яку особу або групу осіб, які беруть участь у спортивних змаганнях;

б) «допоміжний персонал спортсмена» означає будь-якого інструктора, тренера, менеджера, агента, співробітника команди, офіційного представника команди, медичний або середній медичний персонал, який працює чи лікує спортсменів, які беруть участь або готуються до спортивних змагань, і всі інші особи, які працюють зі спортсменами;

с) «офіційна особа» означає будь-яку особу, яка є власником, акціонером, членом виконавчого комітету чи штатним співробітником юридичної особи, яка організовує і сприяє спортивним змаганням, а також судді, члени журі та будь-які інші акредитовані особи. Цей термін також охоплює керівників і співробітників міжнародної спортивної організації чи, у разі необхідності, іншу компетентну спортивну організацію, яка визнає змагання.

7. «Внутрішня інформація» означає інформацію, яка стосується будь-якого змагання, якою володіє особа в силу її становища по відношенню до спорту або змагань, за виключенням будь-якої інформації, вже опублікованої чи загальновідомої, або легко доступної для зацікавлених представників громадськості чи наданої відповідно до правил та положень, що регулюють відповідне змагання.

Розділ II

Запобігання, співробітництво та інші заходи

Стаття 4

Внутрішня координація

1. Кожна Сторона координує політику і дії всіх органів державної влади, що пов'язані із боротьбою з маніпулюванням спортивними змаганнями.

2. Кожна Сторона, в межах своєї юрисдикції, заохочує спортивні організації, організаторів змагань і операторів ставок на спортивні змагання співробітничати у боротьбі з маніпулюванням спортивними змаганнями та, за необхідності, покладає на них обов'язок виконувати відповідні положення цієї Конвенції.

Стаття 5

Оцінка і управління ризиками

1. Кожна Сторона, у разі необхідності співробітництва зі спортивними організаціями, операторами ставок на спортивні змагання, організаторами змагань та

іншими відповідними організаціями, виявляє, аналізує і оцінює ризики, пов'язані з маніпулюванням спортивними змаганнями.

2. Кожна Сторона заохочує спортивні організації, операторів ставок на спортивні змагання, організаторів змагань та будь-яку іншу відповідну організацію до запровадження процедур і правил з метою боротьби з маніпулюванням спортивними змаганнями та приймає, у разі необхідності, законодавчі чи інші заходи, необхідні для цієї мети.

Стаття 6 **Освіта і підвищення обізнаності**

1. Кожна Сторона заохочує підвищення рівня інформованості, освіти, професійної підготовки та наукових досліджень для посилення боротьби з маніпулюванням спортивними змаганнями.

Стаття 7 **Спортивні організації та організатори змагань**

1. Кожна Сторона заохочує спортивні організації та організаторів змагань приймати і виконувати правила по боротьбі з маніпулюванням спортивними змаганнями, а також принципи належного управління, пов'язані, *inter alia*, із:

а) запобіганням конфліктам інтересів, у тому числі:

- заборона учасникам змагань робити ставки на спортивних змаганнях, у яких вони беруть участь;

- заборона зловживання або розповсюдження внутрішньої інформації;

б) дотримання спортивними організаціями та їхніми афілійованими членами усіх своїх договірних чи інших зобов'язань;

с) вимогою до учасників змагань невідкладно повідомляти про будь-яку підозрілу діяльність, подію, мотив чи підхід, який можна було б розглянути як порушення правил проти маніпулювання спортивними змаганнями.

2. Кожна Сторона заохочує спортивні організації приймати і виконувати належні заходи з метою забезпечення:

а) посиленого та ефективного моніторингу в ході спортивних змагань, які можуть піддатися ризикам маніпулювання;

б) наявності механізмів для невідкладного звітування про випадки підозрілої активності, пов'язані з маніпулюванням спортивними змаганнями до відповідних державних органів або національної платформи;

с) ефективних механізмів для полегшення розкриття будь-якої інформації стосовно потенційних чи фактичних випадків маніпулювання спортивними змаганнями, у тому числі належного захисту інформаторів;

д) обізнаності учасників змагань, в тому числі молодих спортсменів щодо ризику маніпулювання спортивними змаганнями і зусиль по боротьбі з ним за допомогою освіти, професійної підготовки та поширення інформації;

е) призначення відповідних офіційних осіб для спортивних змагань, зокрема суддів і рефері, на останній можливій стадії.

3. Кожна Сторона заохочує свої спортивні організації, а через них - міжнародні спортивні організації, до застосування конкретних, ефективних, пропорційних та переконливих дисциплінарних санкцій та заходів до порушень їхніх внутрішніх правил проти маніпулювання спортивними змаганнями, зокрема тих, що зазначені в пункті 1 цієї статті, а також для забезпечення взаємного визнання та застосування санкцій, накладених іншими спортивними організаціями, зокрема і в інших країнах.

4. Дисциплінарна відповідальність встановлена спортивними організаціями не виключає будь-якої кримінальної, цивільної чи адміністративної відповідальності.

Стаття 8

Заходи, які стосуються фінансування спортивних організацій

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих чи інших заходів, які можуть знадобитися для забезпечення належної прозорості щодо фінансування спортивних організацій, які отримують фінансову підтримку від Сторони.

2. Кожна Сторона розглядає можливість надання допомоги спортивним організаціям для боротьби з маніпулюванням спортивними змаганнями, у тому числі шляхом фінансування відповідних механізмів.

3. Кожна Сторона, за необхідності, розглядає питання зупинення фінансової підтримки чи заохочує спортивні організації зупинити фінансову підтримку для учасників змагань, до яких застосовано санкції за маніпулювання спортивними змаганнями, протягом усього терміну дії санкцій.

4. За необхідності, кожна Сторона вживає заходів для припинення частково або повністю фінансової чи іншої пов'язаної зі спортом підтримки будь-якої спортивної організації, яка неефективно застосовує правила по боротьбі з маніпулюванням спортивними змаганнями.

Стаття 9

Заходи, які стосуються органу контролю за ставками на спортивні змагання чи іншого відповідального органу або органів

1. Кожна Сторона визначає один або більше відповідальних органів, на яких у правовій системі Сторони покладено обов'язок здійснення регулювання ставок на спортивні змагання та застосування відповідних заходів по боротьбі з маніпулюванням спортивними змаганнями у зв'язку зі ставками на спортивні змагання, у тому числі, у належних випадках:

a) обмін інформацією, у встановлений строк, з іншими відповідними органами або національною платформою стосовно незаконних, нестандартних чи підозрілих ставок на спортивні змагання, а також порушення правил, зазначених або встановлених відповідно до цієї Конвенції;

b) обмеження щодо участі у ставках на спортивні змагання, після консультацій з національними спортивними організаціями та операторами ставок на спортивні змагання, зокрема щодо виключення спортивних змагань:

- які призначені для осіб віком до 18 років; або

- де організаційні умови та/чи ставки у спортивних умовах є неналежними;

c) завчасне надання інформації про типи і об'єкти ставок на спортивні змагання організаторам змагань для підтримки їхніх зусиль з визначення та управління ризиками маніпулювання спортивними змаганнями в межах їхньої компетенції;

d) систематичне використання у ставках на спортивні змагання засобів платежу, що дозволяють простежувати фінансові потоки вище певної межі, визначеної кожною Стороною, зокрема відправників, отримувачів та суми;

e) механізми, у співробітництві з та між спортивними організаціями і, за необхідності, операторами ставок на спортивні змагання, для запобігання здійсненню учасниками змагань ставок на спортивні змагання, які порушують відповідні спортивні правила або відповідне законодавство;

f) зупинення ставок, відповідно до внутрішнього законодавства, на змагання, на які було видано відповідне попередження.

2. Кожна Сторона повідомляє Генерального секретаря Ради Європи про найменування та адреси органу або органів, визначених відповідно до пункту 1 цієї статті.

Стаття 10

Оператори ставок на спортивні змагання

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих чи інших заходів, які можуть бути необхідними для запобігання конфліктам інтересів і зловживанню внутрішньою інформацією фізичними або юридичними особами, які залучені до діяльності, пов'язаної зі ставками на спортивні змагання, зокрема шляхом введення обмежень щодо:

а) фізичних та юридичних осіб, які пов'язані з об'єктами ставок на спортивні змагання, стосовно здійснення ставок на власну продукцію;

б) зловживання службовим становищем як спонсора чи співвласника спортивної організації для сприяння маніпулюванню спортивними змаганнями або нецільового використання внутрішньої інформації;

в) залучення учасників змагань до складання коефіцієнтів ставок для змагання, в якому вони беруть участь;

г) пропозиції будь-якого оператора ставок на спортивні змагання, який контролює організацію змагання чи учасників змагань, а також будь-якого оператора ставок на спортивні змагання, який контролюється таким організатором або учасником змагань, стосовно ставок на змагання, в яких цей організатор або учасник змагань бере участь.

2. Кожна Сторона заохочує своїх операторів ставок на спортивні змагання, а через них, міжнародні організації операторів ставок на спортивні змагання, до підвищення обізнаності своїх власників та працівників щодо наслідків і боротьби з маніпулюванням спортивними змаганнями за допомогою освіти, підготовки та поширення інформації.

3. Кожна Сторона вживає таких законодавчих чи інших заходів, які можуть бути необхідними, щоб зобов'язати операторів ставок на спортивні змагання невідкладно повідомляти про неправильні або підозрілі ставки орган регулювання, інший відповідальний орган чи органи, або національну платформу.

Стаття 11

Боротьба з незаконними ставками на спортивні змагання

1. З метою боротьби з маніпулюванням спортивними змаганнями, кожна Сторона визначає найбільш відповідні засоби боротьби з операторами незаконних ставок на спортивні змагання і розглядає можливість вжиття заходів згідно з застосовним законодавством відповідної юрисдикції, таких як:

а) закриття або пряме чи непряме обмеження доступу до незаконних операторів дистанційних ставок на спортивні змагання, і закриття незаконних фізично існуючих операторів ставок на спортивні змагання у юрисдикції Сторони;

б) блокування фінансових потоків між незаконними операторами ставок на спортивні змагання і споживачами;

в) заборона реклами незаконних операторів ставок на спортивні змагання;

г) підвищення обізнаності споживачів про ризики, пов'язані з незаконними ставками на спортивні змагання.

Розділ III Обмін інформацією

Стаття 12

Обмін інформацією між компетентними органами державної влади, спортивними організаціями та операторами ставок на спортивні змагання

1. Без шкоди для статті 14, кожна Сторона сприяє, на національному і міжнародному рівнях, а також у відповідності зі своїм внутрішнім законодавством, обміну інформацією між відповідними органами державної влади, спортивними організаціями, організаторами змагань, операторами ставок на спортивні змагання і національними платформами. Зокрема, кожна Сторона зобов'язується створити механізми для обміну відповідною інформацією, коли така інформація може сприяти проведенню оцінки ризику, зазначеного у статті 5, зокрема стосовно завчасного надання інформації про типи та об'єкти продуктів ставок організаторам змагань, а також сприяти ініціюванню чи проведенню розслідувань або розгляду стосовно маніпулювання спортивними змаганнями.

2. На запит, одержувач такої інформації відповідно до внутрішнього законодавства, невідкладно інформує організацію чи орган, які надали інформацію, про заходи, вжиті у зв'язку із нею.

3. Кожна Сторона визначає можливі шляхи розвитку або зміцнення співробітництва і обміну інформацією в контексті боротьби з незаконними ставками на спортивні змагання, як це передбачено в статті 11 цієї Конвенції.

Стаття 13 Національна платформа

1. Кожна Сторона визначає національну платформу для вирішення проблеми маніпулювання спортивними змаганнями. Національна платформа, відповідно до внутрішнього законодавства, *inter alia*:

а) служить у якості інформаційного центру для збору і поширення інформації, яка стосується боротьби з маніпулюванням спортивними змаганнями для відповідних організацій та органів влади;

б) координує боротьбу з маніпулюванням спортивними змаганнями;

в) отримує, централізує та аналізує інформацію про неправильні і підозрілі ставки, які мали місце на спортивних змаганнях, що проходять на території Сторони і, за необхідності, видає попередження;

г) передає інформацію про можливі порушення законів або спортивних правил, зазначених у цій Конвенції, до органів державної влади чи спортивних організації та/або операторів ставок на спортивні змагання;

д) співробітничує з усіма організаціями та відповідними органами влади на національному та міжнародному рівнях, у тому числі з національними платформами інших держав.

2. Кожна Сторона повідомляє Генеральному секретарю Ради Європи назву і адреси національної платформи.

Стаття 14 Захист персональних даних

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення того, щоб всі дії проти маніпулювання спортивними змаганнями відповідали національними і міжнародними законами та стандартами щодо захисту персональних даних, зокрема, при обміні інформацією за цією Конвенцією.

2. Кожна Сторона вживає таких законодавчих чи інших заходів, які необхідні для того, щоб гарантувати, що державні органи і організації, які визначені цією Конвенцією вживають необхідних заходів для того, щоб гарантувати, що, коли персональні дані збираються, обробляються та підлягають обміну, незалежно від характеру обмінів, належна

увага приділяється принципам законності, відповідності, актуальності та точності, а також захисту інформації і правам суб'єктів даних.

3. Кожна Сторона передбачає у своєму законодавстві, що державні органи та організації, які визначені цією Конвенцією, повинні забезпечити, щоб обмін даними для цілей цієї Конвенції не виходив за рамки необхідного мінімуму для досягнення визначених цілей обміну.

4. Кожна Сторона дозволяє різним державним органам та організаціям, які визначені цією Конвенцією, надавати необхідні технічні засоби для забезпечення безпеки обміну даними і гарантування їхньої надійності та цілісності, а також доступності і цілісності системи обміну даними та ідентифікації своїх користувачів.

Розділ IV

Матеріальне кримінальне право і співробітництво у правозастосуванні

Стаття 15

Кримінальні злочини, пов'язані з маніпулюванням спортивними змаганнями

1. Кожна Сторона забезпечує, щоб її національне законодавство передбачало кримінальні санкції за маніпулювання спортивними змаганнями, коли це стосується примусової, корупційної або шахрайської діяльності, як це визначено її внутрішнім законодавством.

Стаття 16

Відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, пов'язаних з маніпулюванням спортивними змаганнями

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих або інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання кримінальними злочинами відповідно до її внутрішнього законодавства поведінку, зазначену в пунктах 1 і 2 статті 9 Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом і про фінансування тероризму (2005р., СДСЕ № 198), у пункті 1 статті 6 Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності (2000р.) або в пункті 1 статті 23 Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції (2003р.), згідно з умовами, зазначеними у них, коли предикативний злочин сприяє зростанню прибутку та є одним із зазначених у статтях 15 та 17 цієї Конвенції, а також в будь-якому випадку, у разі вимагання хабара, корупційної діяльності та шахрайства.

2. При прийнятті рішення про сферу злочинів, що охоплюються поняттям предикативних злочинів, згаданих у пункті 1, кожна Сторона може вирішити, відповідно до свого внутрішнього законодавства, яким чином вона визначатиме ці злочини і характер будь-яких окремих складових, які роблять їх серйозними.

3. Кожна Сторона розглядає питання про включення маніпулювання спортивними змаганнями до системи запобігання відмиванню грошей, вимагаючи від операторів ставок на спортивні змагання застосувати заходи з належної перевірки клієнтів, ведення обліку та вимоги до звітності.

Стаття 17

Пособництво і підбурювання

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання кримінальними злочинами відповідно до свого внутрішнього

законодавства, якщо вони вчинені умисно, пособництва і підбурювання до вчинення будь-якого із кримінальних злочинів, зазначених у статті 15 цієї Конвенції.

Стаття 18 **Відповідальність юридичних осіб**

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих або інших заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення того, щоб юридичні особи могли бути притягнуті до відповідальності за злочини, зазначені у статтях 15 - 17 цієї Конвенції, скоєні в їх інтересах будь-якою фізичною особою, яка діє окремо або в складі органу юридичної особи, яка займає провідну посаду в юридичній особі, на основі:

- a) права представляти юридичну особу;
- b) повноваження приймати рішення від імені юридичної особи;
- c) повноваження здійснювати контрольні функції у рамках юридичної особи.

2. За умови дотримання правових принципів Сторін, відповідальність юридичної особи може бути кримінальною, цивільною чи адміністративною.

3. За винятком випадків, уже передбачених у пункті 1, кожна Сторона вживає необхідних заходів для забезпечення того, щоб юридична особа могла бути притягнута до відповідальності, за умови, що відсутність нагляду або контролю з боку фізичної особи, зазначеної в пункті 1, уможливила вчинення злочинів, зазначених у статтях 15 - 17 цієї Конвенції, в інтересах цієї юридичної особи будь-якою фізичною особою, яка діє від її імені.

4. Така відповідальність не обмежує застосування кримінальної відповідальності щодо фізичних осіб, які вчинили злочин.

Розділ V **Юрисдикція, кримінальне судочинство і заходи правозастосування**

Стаття 19 **Юрисдикція**

1. Кожна Сторона вживає таких законодавчих або інших заходів, які можуть бути необхідними для встановлення юрисдикції стосовно злочинів, зазначених у статтях 15 - 17 цієї Конвенції, там, де такий злочин було вчинено:

- a) на її території; чи
- b) на борту судна під її прапором, або
- c) на борту повітряного судна, зареєстрованого відповідно до її законодавства, чи
- d) одним з її громадян або особою, яка зазвичай проживає на її території.

2. Кожна держава або Європейський союз може в момент підписання чи здачі на зберігання ратифікаційної грамоти, документа про прийняття або затвердження, шляхом надсилання заяви на адресу Генерального секретаря Ради Європи, заявити, що вона зберігає за собою право не застосовувати чи застосовувати лише в певних випадках або умовах, правила щодо юрисдикції, викладені в підпункті d пункту 1 цієї статті.

3. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів для встановлення юрисдикції стосовно злочинів, зазначених у статтях 15 - 17 цієї Конвенції в тих випадках, коли передбачуваний злочинець знаходиться на її території і не може бути виданий іншій Стороні на основі його або її громадянства.

4. Коли більш ніж одна Сторона претендує на юрисдикцію щодо передбачуваного злочину, зазначеного у статтях 15 - 17 цієї Конвенції, залучені Сторони, у разі необхідності, консультуються одна з одною з метою визначення найбільш належної юрисдикції для цілей кримінального переслідування.

5. Без шкоди для загальних норм міжнародного права ця Конвенція не виключає будь-якої кримінальної, цивільної та адміністративної юрисдикції, здійснюваної Стороною у відповідності зі своїм внутрішнім законодавством.

Стаття 20

Заходи щодо забезпечення електронних доказів

1. Кожна Сторона вживає законодавчих або інших заходів щодо забезпечення електронних доказів, *inter alia* шляхом прискореного збереження архівованих комп'ютерних даних, прискореного збереження і розкриття даних про трафік, порядку надання, пошуку і вилучення архівованих комп'ютерних даних, збору даних трафіку і перехоплення даних контенту в режимі реального часу, у відповідності зі своїм внутрішнім законодавством, під час розслідування злочинів, зазначених у статтях 15 - 17 цієї Конвенції.

Стаття 21

Заходи захисту

1. Кожна Сторона розглядає вжиття таких правових заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення ефективного захисту для:

- a) осіб, які надають, добросовісно і на обґрунтованих підставах, інформацію, що стосується злочинів, зазначених у статтях 15 - 17 цієї Конвенції, або іншим чином співробітничать з органами слідства чи кримінального переслідування;
- b) свідків, які дають показання стосовно цих злочинів;
- c) у разі необхідності, членів сімей осіб, зазначених у підпунктах a і b.

Розділ VI

Санкції та заходи

Стаття 22

Кримінальна відповідальність фізичних осіб

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих та інших заходів для забезпечення того, щоб за злочини, зазначені у статтях 15- 17 цієї Конвенції, якщо вони вчинені фізичними особами, було встановлене ефективне покарання, пропорційні та стримуючі санкції, у тому числі грошові санкції, з урахуванням серйозності злочинів. Ці санкції включають в себе покарання, які передбачають позбавлення волі та які можуть спричинити екстрадицію, як це визначено внутрішнім законодавством.

Стаття 23

Санкції проти юридичних осіб

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих та інших заходів для забезпечення того, щоб юридичні особи були притягнуті до відповідальності відповідно до статті 18, підлягали ефективним, пропорційним та стримуючим санкціям, включаючи грошові санкції і, можливо, іншим заходам, таким як:

- a) тимчасове або постійне позбавлення права здійснювати комерційну діяльність;
- b) передача під судовий нагляд;
- c) ліквідація підприємства у судовому порядку.

Стаття 24

Адміністративні санкції

1. Кожна Сторона вживає, у разі необхідності, таких законодавчих та інших заходів щодо дій, які караються згідно з її внутрішнім законодавством, які можуть бути необхідними для покарання за порушення, визначені відповідно до цієї Конвенції, шляхом ефективних, пропорційних і стримуючих санкцій та заходів за результатами провадження, порушеного адміністративними органами, коли таке рішення може призвести до розгляду в суді відповідної юрисдикції.

2. Кожна Сторона забезпечує застосування адміністративних заходів. Цього може бути досягнуто за допомогою органу контролю за ставками на спортивні змагання чи іншого відповідального органу або органів, у відповідності з її внутрішнім законодавством.

Стаття 25

Арешт і конфіскація

1. Кожна Сторона вживає необхідних законодавчих або інших заходів, відповідно до внутрішнього законодавства, щоб дозволити арешт і конфіскацію:

а) товарів, документів та інших інструментів, які використовувалися або були призначені для використання з метою вчинення злочинів, зазначених у статтях 15 -17 цієї Конвенції;

б) доходів від цих злочинів, або майна, вартість якого відповідає цим доходам.

Розділ VII

Міжнародне співробітництво в судових та інших питаннях

Стаття 26

Заходи міжнародного співробітництва у кримінальних справах

1. Сторони співробітничать одна з одною відповідно до положень цієї Конвенції і відповідно до належних застосовуваних міжнародних та регіональних документів і домовленостей на основі уніфікованого законодавства чи законодавства з принципом взаємності та їхнього внутрішнього законодавства, у найширших межах, наскільки це можливо, з метою розслідування, кримінального переслідування та судового розгляду стосовно злочинів, зазначених у статтях 15 - 17 цієї Конвенції, у тому числі щодо арешту і конфіскації.

2. Сторони співробітничать у максимально можливій мірі, відповідно до належних застосовуваних міжнародних, регіональних і двосторонніх договорів про видачу і взаємну допомогу у кримінальних справах та у відповідності зі своїм внутрішнім законодавством, щодо правопорушень, зазначених у статтях 15 - 17 цієї Конвенції.

3. У питаннях міжнародного співробітництва, коли подвійна підсудність розглядається як вимога, вважається, що вона була виконана незалежно від того, чи включає законодавство запитуваної держави правопорушення в ту саму категорію злочинів або використовує той самий термін для позначення злочину як запитуюча держава, якщо діяння, що становить склад злочину, щодо якої запитується правова взаємодопомога або екстрадиція, є кримінальним злочином відповідно до законодавства обох Сторін.

4. Якщо Сторона, яка здійснює екстрадицію чи взаємну правову допомогу у кримінальних справах і обумовлює їх наявністю відповідного договору, одержує запит на екстрадицію або правову допомогу у кримінальних справах від будь-якої Сторони, з якою вона не має такого договору, вона може, діючи у повній відповідності зі своїми зобов'язаннями за міжнародним правом та на умовах, передбачених її внутрішнім законодавством, розглядати цю Конвенцію як правову основу для екстрадиції або взаємної правової допомоги у кримінальних справах щодо злочинів, зазначених у статтях 15 - 17 цієї Конвенції.

Стаття 27

Інші міжнародні заходи співробітництва щодо запобігання

1. Кожна Сторона намагатиметься інтегрувати, за необхідності, запобігання та боротьбу з маніпулюванням спортивними змаганнями у програми допомоги для третіх держав.

Стаття 28

Міжнародне співробітництво з міжнародними спортивними організаціями

1. Кожна Сторона, відповідно до свого внутрішнього законодавства, співробітничает з міжнародними спортивними організаціями у боротьбі з маніпулюванням спортивними змаганнями.

Розділ VIII Наступні заходи

Стаття 29

Надання інформації

1. Кожна Сторона надсилає Генеральному секретарю Ради Європи однією з офіційних мов Ради Європи всю відповідну інформацію щодо законодавчих та інших заходів, вжитих нею з метою дотримання положень цієї Конвенції.

Стаття 30

Комітет Конвенції з виконання рішень

1. Для цілей цієї Конвенції, засновується Комітет Конвенції з виконання рішень.

2. Кожна Сторона може бути представлена в Комітеті Конвенції з виконання рішень одним або декількома делегатами, у тому числі представниками органів державної влади, відповідальними за спорт, правоохоронні заходи або контроль за ставками. Кожна Сторона має один голос.

3. Парламентська Асамблея Ради Європи, а також інші відповідні міжурядові комітети Ради Європи, призначають кожен представника в Комітет Конвенції з виконання рішень з метою сприяння застосуванню багатогалузевому і багатофункціональному підходу. Комітет Конвенції з виконання рішень може, за необхідності, запросити одногосним рішенням, будь-яку державу, яка не є Стороною Конвенції, будь-яку міжнародну організацію чи орган бути представленим спостерігачем на його засіданнях. Представники, призначені відповідно до цього пункту, беруть участь у засіданнях Комітету Конвенції з виконання рішень без права голосу.

4. Засідання Комітету Конвенції з виконання рішень скликаються Генеральним секретарем Ради Європи. Перше його засідання відбудеться у найкоротші розумні строки, і в будь-якому випадку протягом одного року з дати набрання чинності Конвенцією. В подальшому Комітет засідає, коли засідання ініціюється не менше, ніж однією третиною Сторін або Генеральним секретарем.

5. За умови дотримання положень цієї Конвенції, Комітет Конвенції з виконання рішень розробляє і приймає шляхом консенсусу свої власні правила процедури.

6. Комітет Конвенції з виконання рішень надає допомогу Секретаріату Ради Європи у виконанні його функцій.

Стаття 31

Функції Комітету Конвенції з виконання рішень

1. Комітет Конвенції з виконання рішень відповідає за подальшу діяльність у зв'язку з виконанням цієї Конвенції.

2. Комітет Конвенції з виконання рішень приймає і змінює перелік спортивних організацій, зазначених у статті 3.2, при цьому забезпечуючи, щоб він публікувався належним чином.

3. Комітет Конвенції з виконання рішень може, зокрема:

a) надавати рекомендації Сторонам щодо заходів, які необхідно вжити для цілей цієї Конвенції, зокрема стосовно міжнародного співробітництва;

b) надавати рекомендації Сторонам, у разі необхідності, після публікації пояснювальної документації і проведення попередніх консультацій з представниками спортивних організацій та операторів спортивних ставок, зокрема, щодо:

- критеріїв, яким мають відповідати спортивні організації і оператори ставок на спортивні змагання, для отримання вигоди від обміну інформацією, зазначеною у статті 12.1 цієї Конвенції;

- інших способів, спрямованих на підвищення діючого співробітництва між відповідними органами державної влади, спортивними організаціями та операторами ставок, як згадано у цій Конвенції;

c) сповіщати відповідні міжнародні організації і громадськість про заходи, проведені в рамках цієї Конвенції;

d) готувати висновок Комітету міністрів на запит будь-якої держави, яка не є членом Ради Європи, якій Комітетом міністрів запропоновано підписати Конвенцію відповідно до статті 32.2.

4. З метою виконання своїх функцій, Комітет Конвенції з виконання рішень може, з власної ініціативи, організовувати засідання експертів.

5. Комітет Конвенції з виконання рішень, за попередньої згоди зацікавлених Сторін, організовує візити до Сторін.

Розділ IX

Прикінцеві положення

Стаття 32

Підписання та набрання чинності

1. Ця Конвенція є відкритою для підписання державами-членами Ради Європи, іншими державами-сторонами Європейської культурної конвенції, Європейським Союзом і державами, які не є членами, що брали участь у її розробці чи мають статус спостерігачів при Раді Європи.

2. Ця Конвенція також є відкритою для підписання будь-якою іншою державою, яка не є членом Ради Європи на пропозицію Комітету міністрів. Рішення запропонувати державі, яка не є членом, підписати Конвенцію приймається більшістю голосів, передбаченою у статті 20.d Статуту Ради Європи, і одностайним голосуванням представників Договірних держав, які уповноважені засідати в Комітеті міністрів після консультацій з Комітетом Конвенції з виконання рішень, коли вона буде створена.

3. Ця Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю чи затвердженню. Ратифікаційна грамота, документи про прийняття або затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

4. Ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, наступного після закінчення трьохмісячного періоду з дати, коли п'ять держав, які підписали цю Конвенцію,

у тому числі принаймні три держави-члени Ради Європи, висловили свою згоду на обов'язковість для них Конвенції відповідно до положень пунктів 1, 2 і 3.

5. Стосовно будь-якої держави, яка підписала цю Конвенцію, або Європейського Союзу, які в подальшому висловлюватимуть свою згоду на її обов'язковість для них, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, наступного після закінчення трьохмісячного періоду з дати висловлення згоди на обов'язковість для них Конвенції відповідно до положень пунктів 1, 2 і 3.

6. Договірна Сторона, яка не є членом Ради Європи, сприяє фінансуванню Комітету Конвенції з виконання рішень в порядку, який буде вирішено Комітетом міністрів після консультацій з такою Стороною.

Стаття 33

Наслідки Конвенції і відносини з іншими міжнародними інструментами

1. Ця Конвенція не зачіпає права та обов'язки Сторін за міжнародними багатосторонніми конвенціями стосовно окремих предметів регулювання. Зокрема, ця Конвенція не змінює їх права і обов'язки, що впливають з інших угод, раніше укладених, щодо боротьби з допінгом та є сумісними з предметом і метою цієї Конвенції.

2. Ця Конвенція доповнює, зокрема, у відповідних випадках, застосовувані багатосторонні чи двосторонні міжнародні договори між Сторонами, у тому числі положення:

- a) Європейської конвенції про видачу правопорушників (1957 р., ETS 24);
- b) Європейської конвенції про взаємну правову допомогу у кримінальних справах (1959 р., ETS 30);
- c) Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом (1990 р., ETS 141);
- d) Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом та про фінансування тероризму (2005р., СДСЕ № 198).

3. Сторони Конвенції можуть укладати двосторонні або багатосторонні договори одна з одною з питань, що стосуються Конвенції, з метою доповнення чи посилення її положень або сприяння застосуванню принципів, закріплених у ній.

4. Якщо дві чи більше Сторін вже уклали міжнародний договір з питань, що стосуються цієї Конвенції, або іншим чином встановлено відносини щодо таких питань, вони також мають право застосовувати такий договір або регулювати свої відносини відповідним чином. Однак, коли Сторони встановлюють свої відносини щодо питань, що стосуються цієї Конвенції, у спосіб інший, ніж передбачений цією Конвенцією, вони повинні робити це таким чином, щоб не суперечити цілям і принципам Конвенції.

5. Ніщо в цій Конвенції не впливає на інші права, обмеження, зобов'язання та відповідальність Сторін.

Стаття 34

Умови і гарантії

1. Кожна Сторона забезпечує, щоб створення, виконання та застосування повноважень і процедур, передбачених у Розділах II – VII, відповідали умовам та гарантіям, передбаченим відповідно до її внутрішнього законодавства, яке забезпечує належний захист прав і свобод людини, у тому числі прав, що впливають відповідно до зобов'язань, прийнятих нею за Конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод, Міжнародним пактом про громадянські і політичні права Організації Об'єднаних Націй

1966 року, а також іншими застосовними міжнародними документами з прав людини, та яке включає принцип пропорційності у її внутрішнє законодавство.

2. Такі умови і гарантії, у відповідних випадках, з урахуванням характеру відповідної процедури або повноважень, *inter alia* включають в себе судовий чи інший незалежний нагляд, підстави, які обґрунтовують застосування, а також обмеження обсягу та тривалості таких повноважень чи процедури.

3. За умови відповідності громадським інтересам, зокрема, належного здійснення правосуддя, кожна Сторона розглядає вплив повноважень і процедур у цих розділах на права, обов'язки та законні інтереси третіх сторін.

Стаття 35

Територіальне застосування

1. Будь-яка держава або Європейський Союз може під час підписання чи здачі на зберігання ратифікаційної грамоти, документа про прийняття або затвердження визначити територію чи території, до яких ця Конвенція застосовується.

2. Кожна Сторона може у подальшому шляхом заяви, адресованої Генеральному секретарю Ради Європи, поширити сферу застосування цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, визначену в заяві і за міжнародні відносини яких вона несе відповідальність чи від імені яких вона уповноважена приймати на себе зобов'язання. Щодо такої території Конвенція набирає чинності в перший день місяця, наступного після закінчення трьохмісячного періоду з дати отримання такої заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до двох попередніх пунктів, може стосовно будь-якої території, визначеної у ній, бути відкликана шляхом направлення повідомлення Генеральному секретарю Ради Європи. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, наступного після закінчення трьохмісячного періоду з дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 36

Федеративне положення

1. Федеративна держава може зберегти за собою право брати на себе зобов'язання згідно з Розділами II, IV, V і VI цієї Конвенції у відповідності з її основоположними принципами, що регулюють відносини між її центральним урядом та складовими федерації або іншими аналогічними територіальними утвореннями, за умови, що вона як і раніше здатна співробітничати згідно з Розділами III і VII.

2. Роблячи застереження відповідно до пункту 1, федеративна держава не може застосовувати умови такого застереження для виключення або суттєвого зменшення своїх зобов'язань щодо забезпечення заходів, викладених у Розділах III і VII. Загалом, вона зобов'язана забезпечити широкий та ефективний правозастосовний потенціал діяльності щодо таких заходів.

3. Що стосується положень цієї Конвенції, застосування яких належить до юрисдикції кожної зі складових федерації чи інших подібних територіальних утворень, які не зобов'язані відповідно до конституційної системи федерації вживати законодавчих заходів, федеративний уряд інформує компетентні органи таких складових федерації про згадані положення з наданням своєї позитивної думки та заохочуючи їх вживати відповідних заходів для їх виконання.

Стаття 37

Застереження

1. Шляхом письмового повідомлення, направленою Генеральному секретарю Ради Європи, будь-яка держава чи Європейський Союз може під час підписання або здачі на зберігання ратифікаційної грамоти, документа про прийняття або затвердження заявити, що вона застосовує застереження, передбачені у пункті 2 статті 19 та у пункт 1 статті 36. Жодні інші застереження не допускаються.

2. Сторона, яка зробила застереження відповідно до пункту 1, може повністю або частково відкликати їх шляхом направлення повідомлення Генеральному секретарю Ради Європи. Таке відкликання набирає чинності у день отримання такого повідомлення Генеральним секретарем. Якщо у повідомленні зазначається, що відкликання застереження набирає чинності у день, зазначений у ньому, і такий день є пізнішим, ніж день отримання повідомлення Генеральним секретарем, відкликання набирає чинності у такий пізніший день.

3. Сторона, яка зробила застереження, відкликає таке застереження, повністю або частково, як тільки обставини це дозволяють.

4. Генеральний секретар Ради Європи може періодично запитувати детальну інформацію Сторін, які зробили одне або більше застережень, щодо перспектив відкликання такого застереження (застережень).

Стаття 38 **Поправки**

1. Поправки до статей цієї Конвенції можуть бути запропоновані будь-якою Стороною, Комітетом Конвенції з виконання рішень або Комітетом міністрів Ради Європи.

2. Будь-яка пропозиція про внесення поправок повідомляється Генеральному секретарю Ради Європи та передається ним або нею Сторонам, державам-членам Ради Європи, державам, які не є членами, які брали участь у розробці цієї Конвенції або мають статус спостерігача при Раді Європи, Європейському Союзу, будь-якій державі, якій було запропоновано підписати цю Конвенцію, і Комітету Конвенції з виконання рішень, принаймні за два місяці до початку засідання, на якому вона має розглядатися. Комітет Конвенції з виконання рішень подає Комітету міністрів свій висновок щодо запропонованої поправки.

3. Комітет міністрів розглядає запропоновану поправку та будь-яка думку, подану Комітетом Конвенції з виконання рішень, і може схвалити цю поправку більшістю голосів, передбаченою статтею 20.d Статуту Ради Європи.

4. Текст будь-якої поправки, схваленої Комітетом міністрів відповідно до пункту 3 цієї статті, надсилається Сторонам для прийняття.

5. Будь-яка поправка, схвалена відповідно до пункту 3 цієї статті, набирає чинності у перший день місяця, наступного після закінчення одного місяця, коли всі Сторони повідомили Генеральному секретарю про її прийняття за результатами виконання відповідних внутрішніх процедур.

6. Якщо поправка була прийнята Комітетом міністрів, але ще не набрала чинності відповідно до пункту 5, держава або Європейський Союз не може висловлювати свою згоду на обов'язковість для неї Конвенції без одночасного прийняття самої поправки.

Стаття 39 **Вирішення спорів**

1. Комітет Конвенції з виконання рішень у тісній взаємодії з відповідними міжурядовими комітетами Ради Європи інформується про будь-які труднощі, які стосуються тлумачення і застосування цієї Конвенції.

2. У випадку виникнення спору між Сторонами щодо тлумачення або застосування цієї Конвенції, вони намагаються врегулювати його шляхом переговорів, мирової угоди чи арбітражу або будь-якими іншими мирними засобами за їхнім вибором.

3. Комітет міністрів Ради Європи може встановити процедури вирішення спору, які можуть бути використані Сторонами, за умови їхньої згоди.

Стаття 40 **Денонсація**

1. Кожна Сторона може у будь-який час денонсувати цю Конвенцію шляхом повідомлення, направленою Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності у перший день місяця, наступного після закінчення трьохмісячного періоду з дати отримання повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 41 **Повідомлення**

1. Генеральний секретар Ради Європи повідомляє Сторони, держави-члени Ради Європи, інші держави-сторони Європейської культурної конвенції, держави, які не є членами, що брали участь у розробці цієї Конвенції або мають статус спостерігача при Раді Європи, Європейський Союз, і будь-яку державу, якій було запропоновано підписати цю Конвенцію відповідно до положень статті 32 про:

- a) будь-яке підписання;
- b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти, документа про прийняття чи затвердження;
- c) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статті 32;
- d) будь-яке застереження і будь-яке відкликання застереження, зроблене відповідно до статті 37;
- e) будь-яку заяву, зроблену відповідно до статей 9 і 13;
- f) будь-який інший акт, повідомлення чи сповіщення, які стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого, ті, що нижче підписалися, належним чином на те уповноважені, підписали цю Конвенцію.

Учинено у м. Маглінген/Маколін 18 вересня 2014 року англійською і французькою мовами, при цьому обидва тексти є рівно автентичними, в одному примірнику, який здається на зберігання в архів Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії кожній державі-члену Ради Європи, державам, які не є членами, що брали участь у розробці цієї Конвенції або мають статус спостерігача при Раді Європи, Європейському Союзу і будь-якій державі, якій було запропоновано підписати цю Конвенцію.